

עפ"ג 64565/11/22 - איגור קלצקו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

22 פברואר 2023
עפ"ג 64565-11-22 קלצקו נ' מדינת
ישראל

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן
כבוד השופט גיל דניאל
כבוד השופט יובל ליבדרו

המערער: איגור קלצקו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

נוכחים:

המערער ובאת-כוחו, עו"ד אפרת צרפתי

ב"כ המשיבה, עו"ד רות מרום

מהות הערעור: ערעור על גזר דינו של כבוד השופט רון סולקין, מיום 26.10.22, בית משפט שלום באר-שבע, מת.פ.
14751-12-20

פסק דין

המערער הודה שבחודש דצמבר 2020 הוא גידל בדירתו בבאר-שבע 206 שתילי סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של 9 קילוגרם נטו, תוך שימוש בכלים מתאימים לגידול הסם, והחזיק בדירתו 1.5 קילוגרם קנאביס שלא לצריכה עצמית. בהתאם לכך, הוא הורשע בעבירה של גידול יצור והכנת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"); בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) רישא בפקודת הסמים; ובעבירה של החזקת כלים להכנת סמים, לפי סעיף 10 בפקודת הסמים.

שירות המבחן הגיש לבית המשפט מספר תסקירים על המערער. בתסקיר הראשון תוארו רקעו האישי והמשפחתי של המערער, נתוניו ונסיבות חייו. צוין בו שהמערער בן 30. רווק. מנהל עסק עצמאי. עלה לארץ עם הוריו בהיותו בן 8. לאחר שנתיים אביו נרצח והמשפחה עברה תקופה משברית. סיים 12 שנות לימוד. לא התגייס לצבא מסיבות אידיאולוגיות, וקיבל פטור משירות צבאי. לפני מספר שנים עזב את נתיבות וגר בדירה שכורה בבאר שבע - בה ביצע את העבירה. תיאר שנתון בחובות כספיים. בהתייחס לעבירה, טען כי נקלע למצב כלכלי קשה, ונענה בחיוב להצעת אחרים לגדל בדירתו קנאביס. וסיפר כי במהלך שלושה חודשים גידל את הסמים, וסייע לטפל בהם. שירות המבחן ציין שהמערער מבין שביצע מעשה לא מוסרי בעצם העבירה על החוק ומביע חרטה עקב המחירים האישיים שהוא משלם על מעשהו, אך עם זאת מביע עמדות מקלות בנוגע לשימוש בקנביס. אשר לשימוש בסמים, המערער מתאר כי החל לצרוך קנאביס בגיל 17, ובמשך שנתיים צרך את הסם באופן יומיומי, ובגיל 20 חש את השפעתם השלילית של הסמים על חייו והפסיק את השימוש כמעט לחלוטין. ומסר שמזה שנים לא צורך קנאביס. בעברו הפלילי הרשעות בעבירות רכוש והחזקת סמים לצריכה עצמית מהשנים 2008-2009.

שירות המבחן ציין כי במסגרת הליך המעצר המערער שוחרר למעצר בית, ומסר בדיקות שתן שנמצאו נקיות מסם, למעט הבדיקה האחרונה בזמן טרם הגשת התסקיר שהעידה על שימוש ב MDMA והמערער שיתף כי נוהג להשתמש שימוש ספוראדי בסם זה מדי מספר חודשים. והביע עמדות מקלות באשר לשימוש בסמים. שירות המבחן סקר את גורמי הסיכוי והסיכון של המערער והמליץ לשלבו בטיפול. בתסקיר האחרון צוין שהמערער שולב בקבוצה טיפולית בחודש אוקטובר 2021. מגיע באופן עקבי לקבוצה ונרתם ממנה. מדווח שאינו צורך סמים מכל סוג שהוא ומסר בדיקות שתן נקיות, למעט בדיקה מחודש אפריל שהעידה על שימוש בקוקאין. והמערער מסר כי אכן צרך קוקאין, והוא עושה זאת אחת לכמה חודשים. ושב והביע עמדות מקלות באשר לשימוש בסמים. שירות המבחן התרשם שהמערער מגלה ניצני הבנה ותודעה ביחס לחסרונות השימוש בסם והוצע לו להשתלב ביחידה לטיפול בהתמכרויות בקהילה. והוא הסכים לכך. עוד צוין שהמערער מתמיד בעבודתו וחושש מעונש מאסר. ושירות המבחן המליץ להטיל על המערער 300 שעות של"צ, צו מבחן למשך שנה ומאסר על תנאי.

התביעה טענה שמתחם העונש ההולם למעשי המערער נע בין 14 ל- 30 חודשי מאסר וביקשה לקבוע את מאסרו של המערער בשליש התחתון של המתחם, לצד עונשים נלווים.

ההגנה עמדה על נסיבותיו של המערער ועל ההליך הטיפולי שהוא עובר. ציינה שהעבירות בוצעו לפני שנתיים. שעברו הפלילי של המערער ישן. ועתרה לחרוג ממתחם העונש, לאמץ את המלצת שירות המבחן שלא להטיל על המערער מאסר בפועל ולהפנות את המערער לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן שיעמוד על הטיפול במרכז להתמכרויות.

בית המשפט עמד על חומרת העבירות, על נסיבותיהן, על הצורך בהרתעת היחיד והרבים, ועל מדיניות הענישה. וציין כי המתחם שהוצע על ידי התביעה אינו משקף את חומרת המעשים, אך הוא מקבלו. אשר לעונש הראוי למערער, ציין את נסיבות המערער, עברו הפלילי, הודאתו, ההליך הטיפולי בו שולב והתרשמות שירות המבחן ממנו. ציין כי האמור בתסקירים אינו עומד בהלימה להמלצה העונשית של שירות המבחן. וכי בנסיבות יש להעמיד את עונשו של המערער ברף הבינוני נמוך של המתחם. ובסופם של דברים, הטיל על המערער 18 חודשי מאסר בפועל; מאסרים על תנאי; קנס בסך 15,000 ₪ או 120 ימי מאסר תמורתו; התחייבות להימנע מעבירה בסך 10,000 ₪; פסילת רישיון נהיגה למשך שנה; פסילה על תנאי; וחילוט הכלים ששימשו את המערער לעבור את העבירות.

מכאן הערעור.

ב"כ המערער טוענת, כי מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט מחמיר יתר על המידה, ושמיתחם העונש ההולם את העבירות שביצע המערער נע בין 9 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שירות לשנת מאסר. טוענת, כי בית המשפט התבסס על פסיקה שעסקה במקרים חמורים יותר- חלקה ביחס לנסיבות המעשה, וחלקה ביחס לנסיבות העושה. וטוענת כי גם אם ימצא שהמתחם שנקבע על ידי בית המשפט ראוי, הרי שעניינו של המערער מצדיק לחרוג מהמתחם בשל שיקולי שיקום. טוענת כי עברו הפלילי של המערער ישן ומינורי, ומאז הוא שמר על אורח חיים נורמטיבי. העבירה בוצעה לפני כשנתיים. והמערער משולב בהליך טיפולי משמעותי. ועובד בעסק עצמאי בו הוא מחויב ללקוחותיו ויש לכך

משמעות מבחינה שיקומית. טוענת שבית המשפט טעה משלא אימץ את המלצות שירות המבחן ושלכל הפחות היה מקום להפנות את המערער לממונה על עבודות השירות. טוענת שהאינטרס הציבורי תומך בהימנעות משליחת המערער למאסר. ומבקשת לקבל את הערעור ולכלל הפחות לקצר משמעותית את תקופת המאסר.

ב"כ המשיבה טענה שלמרות ההליך הטיפולי של המערער, נמצא פעמיים שהמערער השתמש בסמים קשים והוא מבטא עמדות מקלות ביחס לשימוש בסמים. כמות שתילי הסם שהמערער גידל גדולה והעונש שהוטל עליו מוצדק. ויש לדחות את הערעור.

עיינו בכלל החומרים שבתיק ושמענו את טיעוני הצדדים, והחלטנו לדחות את הערעור.

נוכח הנזקים הנגרמים לפרט ולחברה מהשימוש בסמים ומההתנהלות העבריינית הנלווית לכך, עולה מאליה החומרה הרבה הטבועה בעבירה של גידול סם - הגורמת להחדרת כמות נוספת של סם לשוק, שבהמשך נצרכת וגורמת לרעות הידועות הכרוכות בכך. גידול סם הוא אפוא אבי אבות הטומאה בתחום עבירות הסמים. הדברים ידועים ומוכרים ואין צורך להאריך בהם.

אלא שהעבריינים המגדלים סמים, רואים לנגד עיניהם את הרווח הכספי הגדול הצפוי להם והם אינם מתעניינים בפגיעה שהם גורמים לזולת. ואכן, הרווח הכלכלי שניתן להפיק מגידול סמים בהיקפים כמו בענייננו, עצום ורב ואין שני לו כמעט בשום תחום לגיטימי אחר. ובעקבותיו, התופעה של גידול סמים, בחממות יעודיות, בדירות מגורים, על גגות, ובכל מקום אפשרי, עולה כפורחת והיא מושכת אליה גם אנשים ללא נורמות עברייניות מושרשות שהתנהלותם הכללית נורמטיבית, הרואים בכך הזדמנות להשיא רווח בקנה מידה משמעותי תוך סיכון זמני, לא גדול, להיתפס ולשלם מחיר.

במצב דברים זה דרושה ענישה משמעותית, שתהלוך את חומרת המעשה ואת הפגיעות הנגרמות בעטיו, תטביע אות קין חברתי במבצעי העבירה, ותרתייע.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הסמים החמורות, ובהן גידול סמים וסחר בהם, הינה מאז ומתמיד של רצינות וחומרה. והכלל הוא, שבעבירות אלה הבכורה ניתנת לאינטרס הציבורי ולעיקרון ההלימה, בעוד האינטרס של הנאשם מקבל משקל משני.

העונש הקונקרטי בעבירת גידול סם, מושפע בעיקר מסוג הסם, אופן והיקף הגידול - המשפיעים על הערכת מידת הנזק שנגרם או שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה.

כאן, המערער גידל בדירה שהוכשרה ואובזרה לגידול סמים, כ-206 שתילי קנאביס, במשקל של כ-9 קילוגרם נטו, ובנוסף, החזיק סם מסוג קנאביס במשקל של כ-1.5 קילוגרם נטו, שלא לצריכה עצמית.

המדובר אפוא בכמות שתילים נכבדה מאוד. מטבע הדברים, הקמת מערכת גידול כזו והפעלתה, כרוכות בתכנון ובעשייה מתמשכים ובהשקעה כספית, ומיזם כזה נועד להפקת רווח ממכירת הסמים.

ב"כ המערער טוענת, שבית המשפט קמא התייחס בגזר הדין למקרים בהם כמויות הסם שנתפסו היו גדולות יותר מענייננו, ולכן לא היה מקום ללמוד מהם על העונש הראוי במקרה זה.

איננו מקבלים את הטענה. ראשית, העונש איננו נקבע כמכפלה של תקופת מאסר מסוימת ליחידת כמות סם. כמובן שלמשקל הסם ישנה משמעות, אך אין המדובר ב"מחירון" שהוא תוצאה ישירה של המשקל בלבד. שנית, משקל הסם בעת תפיסת השתילים, אינו משקף בצורה ממצה את רכיב כמות הסם - המשפיע בתורו על הערכת חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו. כמות גדולה של שתילי סם הנתפסת בשלב מוקדם של הגידול, תשקול משקל לא גדול, אולם אותה כמות שתילים עשויה בהמשך להבשיל ולהניב סם במשקל גדול הרבה יותר. כך שלמספר השתילים כשלעצמו יש משמעות בהערכת פוטנציאל היבול האסור, בנפרד מהמשקל בעת התפיסה. צירוף נתוני המשקל ומספר השתילים מציג תמונה מלאה יותר של היבט הפגיעה בפועל ובכח של מעשה העבירה.

כאן, כאמור, המערער גידל למעלה מ-200 שתילי סם, אשר לולי פעולת המשטרה היו מגיעים להבשלה ומניבים כמות גדולה של סמים שהיתה מגיעה לשוק וגורמת את נזקיה. ובנוסף, הוא החזיק גם כ-1.5 קילוגרם של הסם עצמו.

העובדה ששתילי הסם גודלו במקום שהוכשר לגידול סמים, המאפשר עקרונית מחזורי גידול נוספים, יכולה בהחלט לשמש נתון בשאלת מידת הפגיעה של מעשה העבירה בערכים המוגנים, המשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם.

במכלול הנתונים, מתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט קמא אינו חורג מהמקובל ותקופת המאסר בפועל שהוטלה על המערער אינה מחמירה אתו והיא בוודאי אינה מצדיקה התערבות ערכאת הערעור.

המערער העיד על עצמו שהוא איננו מכור לסמים ושהשימוש הספוראדי שהוא עושה בסם, בנסיבות חברתיות, איננו מפריע לתפקודו במישורי חייו השונים. ובפועל, במהלך הקשר הטיפולי של המערער בשירות המבחן נמצא פעמיים שהמערער השתמש בסמים קשים.

בכל הכבוד לטיפול שהמערער עבר בתחום הסמים, השימוש בסם של המערער איננו קשור ישירות לביצוע העבירה. המערער אומר בעצמו שהוא רצה להשיג כסף בקלות ולכן עשה את מה שעשה. ולצד זה, הוא גם השתמש מפעם לפעם בסם. בנוסף, הטיפול שהמערער עשה לא גרם לשינוי דרמטי במערער ובאורחותיו, והוא איננו מצדיק לקבוע את עונשו של המערער מחוץ למתחם העונש ההולם.

סוף דבר, העונש שהוטל על המערער ראוי ומידתי ואין מקום להתערב בו.

הערעור נדחה.

ניתן והודע היום א' אדר תשפ"ג, 22/02/2023 במעמד הנוכחים.

אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה
גיל דניאל, שופט
יובל ליבדרו, שופט